

OP STAP IN JE HERINNERING WANDELING

WAT WEET JIJ OVER DEMENTIE?

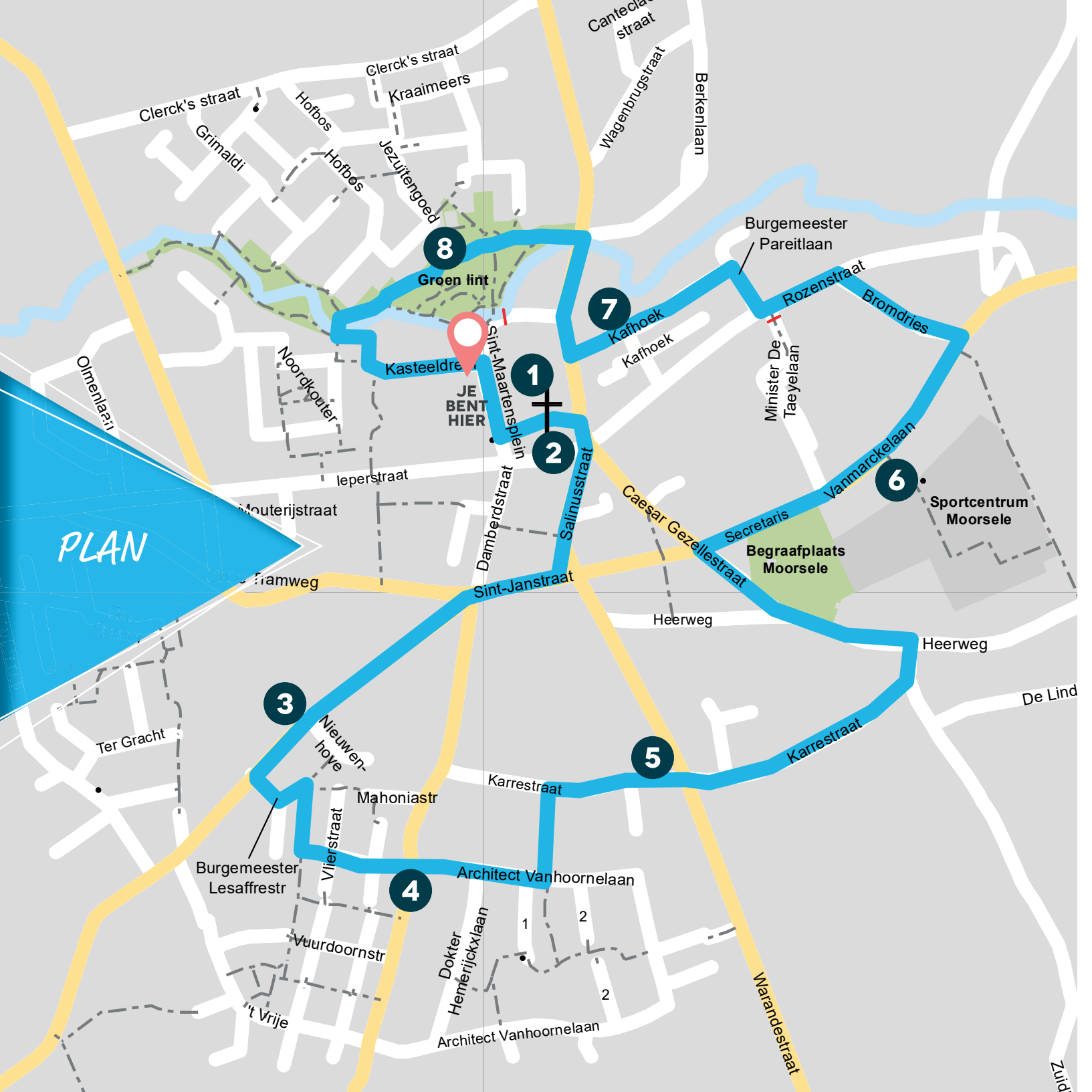
**DEMENTIE
VRIENDELIJK
WEVELGEM**

SAMEN DEMENTIE DRAAGBAAR MAKEN

EDITIE 2019 / MOORSELE

**4,4 KM
WANDEL-
PLEZIER**
► *Binnenin!*

PLAN

8

Groen lint

7

Kafhoek

1

JE BENT HIER

2

6

3

5

4

Clerck's straat

Grimaldi

Hofbos

Clerck's straat

Kraaimeers

Jezuïtenged

Cantecla straat

Wagenbrugstraat

Berkenlaan

Burgemeester Pareitlaan

Minister De Taeyelaan

Begraafplaats Moorsele

Sportcentrum Moorsele

Olmelaan

Noordkouter

Kasteeldreef

Ieperstraat

Mouterijstraat

Stamweg

Sint-Janstraat

Sint-Janstraat

Caesar Gezellestraat

Secretaris

Vanmarckelaan

Heerweg

Heerweg

De Lind

Ter Gracht

Nieuwenhoye

Mahoniastr

Karrestraat

Karrestraat

Burgemeester Lesaffrestr

Vierstraat

Architect Vanhoornelaan

Vuurdoornstr

't Vrije

Dokter Hemerijckxlaan

Architect Vanhoornelaan

Wamandestraat

Zuid

INFO

STARTPLAATS

Woonzorgcentrum Sint Jozef, Sint-Maartensplein 15, Moorsele

LENGTE WANDELING

4,4 km. Ben je geen grote wandelaar? Je kan ook de verkorte wandeling maken en na 2,8 km terugkeren naar de startplaats.

TOEGANKELIJK

Deze wandeling is toegankelijk voor rolstoelen, buggy's ...

WEGAANDUIDING

Volg deze 6-hoekige borden.

"Dementie is vooral erg als de samenleving er niet kan mee omgaan"

JAN HOET

DEMENTIE VRIENDELIJK WEVELGEM

Wevelgem wil een dementievriendelijke gemeente zijn. De gemeente werkt daarvoor samen met de woonzorgcentra en dienstencentra van Wevelgem, expertisecentrum dementie Sophia en vele andere lokale partners, organisaties en verenigingen. Met verschillende activiteiten willen we **dementie bespreekbaar maken** en **het taboe errond doorbreken**. We willen de kennis over dementie verbreden en nuanceren, warme zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers stimuleren en het isolement van de persoon met dementie en zijn mantelzorger doorbreken door kansen op ontmoeting aan te bieden.

OP STAP IN JE HERINNERING

Een van de manieren waarop gemeente Wevelgem dat wil doen, is via een toegankelijke dementievriendelijke wandeling die in elke deelgemeente werd uitgewerkt. Die wandelingen helpen om herinneringen op te halen. Personen met dementie hebben moeite om recente gebeurtenissen te onthouden, maar houden ervan om te vertellen over het verleden. De vragen in de brochure bieden dus een eerste aanzet tot reminiscentie (herinneringen ophalen). Daarnaast maakt de wandeling ook **ontmoeting** mogelijk: ontmoeting tussen verschillende generaties, tussen mantelzorgers, tussen personen met dementie ...

Wie deelneemt aan deze dementievriendelijke wandeling helpt om stap voor stap dementie bespreekbaar te maken. Zo komen we samen dichterbij een dementievriendelijke samenleving.

MONUMENTALE LINDE NAAST DE KERK

Deze werd in 1930 aangeplant door de vader van André Lecoutere uit de Rozenstraat. De boom is 28 meter hoog en symboliseert gerechtigheid en liefde.

WAT IS DEMENTIE?

Dementie is een complexe en onomkeerbare aandoening van de hersenen die invloed heeft op het verstandelijk vermogen, de stemming, het gedrag en de persoonlijkheid. Er zijn verschillende soorten dementie. Naargelang de soort dementie treden er andere symptomen op.

INSTRUCTIES WANDELING

Je vertrekt bij het woonzorgcentrum Sint Jozef op het Sint-Maartensplein. Voor je ligt De Stekke die behalve de gemeentediensten ook de bibliotheek en feestzaal met cafetaria omvat. Wandel tussen De Stekke en de Sint-Martinuskerk naar de linde achter de kerk **1**.

1 SINT-MARTINUSKERK

De kerk is beschermd sinds 1937. Ze is al meer dan 450 jaar oud. Vroeger was er geen altaar in 't midden, wel helemaal vooraan. De priester stond met de rug naar de kerkgangers en sprak meer Latijn dan Nederlands. Kerkgangers moesten vroeger op de knieën op de biezenzitting plaatsnemen en mochten pas tijdens de preek de stoel omdraaien en een paar minuten neerzitten. Foto: binnenzijde van de kerk in 1939.

- » Hoeveel keer per week ging je naar de kerk?
- » Heb je je communie gedaan? Heb je fijne herinneringen aan die dag?
- » Ben je nog op bedevaart geweest?

INSTRUCTIES WANDELING

Hou even halt **2** aan het vijfstraten-pleintje, Salinus genoemd. Bij het begin van de Rozenstraat was er de bakkerij Vanneste, 'Lotjes' genoemd. Daarna werd het een postgebouw en nu is er de Bamoschool.

CAFÉS

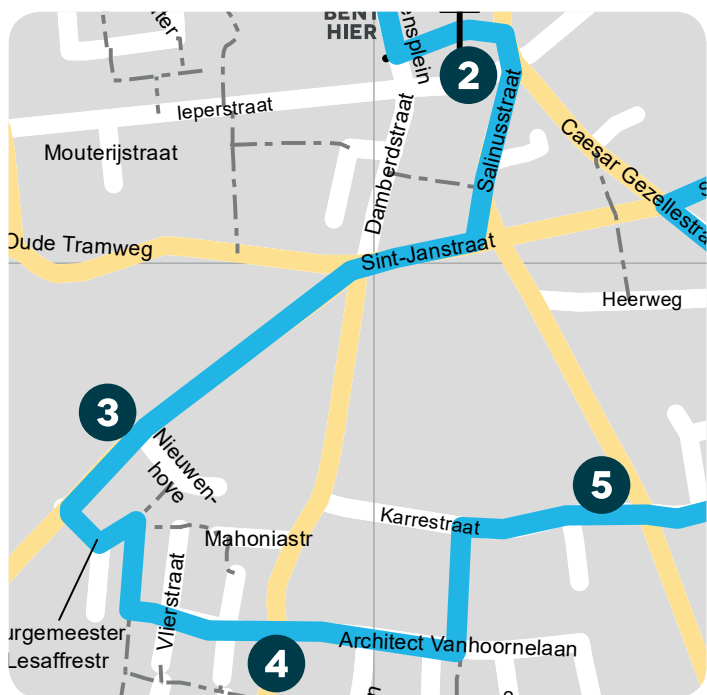
Vóór de oorlog waren er veel cafés in Moorsele. De langste lijst cafés werd door gemeentesecretaris Vanmarcke opgetekend. Hij kwam aan het getal 147. Aan het vijfstraten-pleintje dat Moorselenaren nog altijd Salinus noemen waren lange tijd 5 cafés: 'Den Arend', 't Oud Slachthuis', 'De Gouden Leeuw', 'In den Keizer' en 'De drie Koningen'.

SCHOOL

BAMO staat voor Basisschool Moorsele. Halfweg de 19e eeuw werd op parochiaal en gemeentelijk vlak werk gemaakt van onderwijs voor arme kinderen. De pastoor haalde vier 'godvruchtige juffrouwen' naar Moorsele. Zij startten in de Rozenstraat een lagere school en kleuterschool. Je vond er ook een tijdje het befaamde 'Pensionnat de Moorseele'. Foto: lagere meisjesschool 1939.

- » Ging je vroeger wel eens op café?
- » Weet je nog hoeveel een pintje toen kostte?
- » Welke café-activiteiten waren er zoal?

INSTRUCTIES WANDELING

Wandel verder de Salinusstraat in tot aan het standbeeld. Deze leeuw werd na de Eerste Wereldoorlog gebouwd voor de gesneuvelden en burgerslachtoffers van de oorlog. Ga rechts de Sint-Janstraat in met de vroegere gemeenteschool en de Spar. Loop verder tot aan de hoek. 'Het Christen Werkersverbond' stond waar nu een appartementsgebouw is.

Volg de weg en sla de Wittemolenstraat in. De straat is genoemd naar de witte molen die een paar kilometer verder op de grens met Menen staat. Zijn naam is 'De Grote Macht', maar omwille van zijn kleur wordt hij de witte molen genoemd. Je passeert café-restaurant-zaak 'De Witte Meulne' 3.

3 FEESTZAAL 'WITTE MEULNE'

De feestzaal van weleer kreeg haar naam naar de volkse bijnaam van de molen. Uitbaatster Ida verzorgde er huwelijksfeesten en rouwmaaltijden.

- » Heb jij hier een feest bijgewoond?
- » Dans je graag?
- » Heb jij fijne herinneringen aan jouw huwelijksfeest?

DURF ALS MANTELZORGER HULP VRAGEN

- » Ondersteuning van de mantelzorg is belangrijk. Durf als mantelzorg hulp vragen. De zorg voor een persoon met dementie hoeft je niet alleen te dragen.
- » Het ontmoeten van lotgenoten kan steun bieden. Wist je dat er vier keer per jaar een praatcafé dementie doorgaat in onze gemeente?

IN CONTACT MET PERSONEN MET DEMENTIE

- » Het blijft belangrijk om andere mensen te ontmoeten, zowel voor de mantelzorgers als de personen met dementie.
- » Je aanwezigheid en rustige uitstraling zijn voor een persoon met dementie vaak belangrijker dan woorden.

INSTRUCTIES WANDELING

Steek over op het zebrapad en volg via de Burgemeester Lesaffrestraat het wandelpad. Ter hoogte van het speelplein sla je rechtsaf, verder neem je het smal padje links, zo kom je uit in de Vlierstraat. Nu kom je aan de grote wijk 'Het Vrije' **4**.

BURGEMEESTER FLAMEZ

Gilbert Flamez (1921 - 2012) was burgemeester van Moorsele van 1953 tot aan de fusie met Wevelgem in 1976. Hij moderniseerde de gemeente: hij liet nieuwe verharde banen aanleggen, krotwoningen slopen, wijken bouwen, ... Na zijn burgemeesterschap werd hij voorzitter van het OCMW.

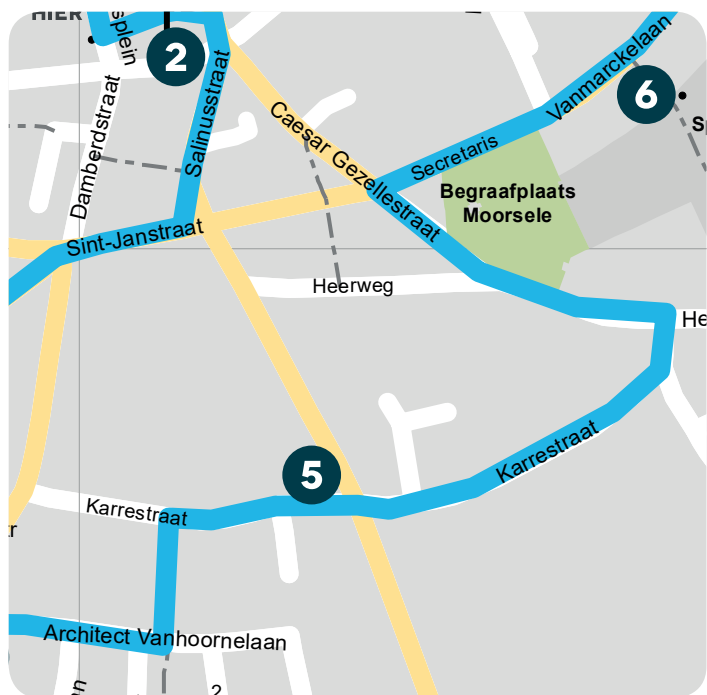

WIJKEN

Onder burgermeester Gilbert Flamez werden onder andere de Berkenlaan, de wijken De Linde en Het Vrije aangelegd. De Berkenlaan (1953-1959) was de eerste. Voor de inhuldiging werden grote feestelijkheden georganiseerd, de Stekselvesten. 34 nieuwe woningen werden er tussen 1961 en 1965 gebouwd op De Linde. De naam van de wijk komt van de oude lindeboom die eeuwenlang bij de ingang van Ter Coutere in de Heerweg stond. De wijk Het Vrije werd gebouwd tussen 1969 - 1975. Foto: bouwwerf in de Vrijstraat.

- » Waar woonde jij?
- » In welk huis woonde je? Een wijkhuis, een alleenstaande villa, een hoeve, ...?
- » Heb jij burgemeester Flamez gekend?

HUISARTS EN APOTHEKER

Als je denkt dat jij of iemand die je kent aan dementie lijdt, is het heel belangrijk om je huisarts of apotheker in vertrouwen te nemen. Ze kunnen je gidsen door het kluwen van het ziektebeeld, ze staan je bij met raad en daad en verwijzen door naar de juiste ondersteuners op alle domeinen.

- » Kwam de huisarts vroeger op huisbezoek?
- » Waren er toen al vrouwelijke dokters?
- » Maakten jullie zelf medicijnen? Bijvoorbeeld hoestsiroop?

INSTRUCTIES WANDELING

Stap verder langs de Architect Vanhoornelaan, sla bij nr 23 linksaf bij het wandelpaadje en ga zo door tot aan de Karrestraat. Sla rechtsaf, voorbij de apotheek en een dokterspraktijk **5**.

Langs de overkant zie je het autocarbedrijf Vlamincq. Jarenlang brachten ze de grensarbeiders elke dag over de Franse grens. Ervoor was hier melkerij Vandenberghe en Gheysens gevestigd. Vroeger kon je daarna weer rechtsaf tot aan het oude voetbalveld. Ga rechtdoor tot bij 't Lindeke. Dit café bestaat al van in het begin van vorige eeuw.

Ga verder door het landelijkere deel van de Karrestraat. De azijnstokerij en mosterdfabriek Bouckenoooghe lagen links in de straat. Wandel tot aan de Zuidhoekstraat, ga nu linksaf en daarna nog eens linksaf, dan kom je in de Heerweg. Rechts zie je de gemeentelijke begraafplaats, blijf verder wandelen.

NIET PLUIS GEVOEL

Soms heb je het gevoel dat er iets niet pluis is zonder dat je er onmiddellijk de vinger op kunt leggen. Je vergeet gemakkelijk een naam of kunt wel vaker niet op een bepaald woord komen, je kunt bepaalde spullen niet terugvinden hoewel ze op hun vaste plek liggen, je laat wel eens steken vallen bij alledaagse handelingen ... Aarzel niet om je bezorgdheden te bespreken met je huisarts.

6 SPORTVELDEN/ZWEMBAD

In 1970 startte de bouw van het zwembad. Moorsele had als één van de eerste in de regio een overdekt 25-meter zwembad. In het begin was het er dan ook zeer druk. Veel mensen stonden aan de kassa te wachten op hun beurt om te zwemmen. Het zwembad werd gesloopt na 2001.

- » Beoefende jij een sport?
- » Kan je zwemmen?
- » Wat deed je in je vrije tijd?

T INSTRUCTIES WANDELING

Steek de straat over (zebrapad). Als je wil, kan je hier de wandeling al afronden. Wandel terug naar de startplaats van de wandeling via de C. Gezellestraat. Deze straat werd genoemd naar priester-dichter Caesar Gezelle die zijn laatste jaren in Moorsele doorbracht als mislezer in 't Frans Klooster.

Wie nog energie genoeg heeft, wandelt hier verder en neemt rechts de Secretaris Vanmarckelaan. Langs de parking passeer je iets verder aan de rechterkant de sportvelden. Vroeger stond hier ook het zwembad 6.

GA RESPECTVOL OM

Respectvol omgaan met een persoon met dementie is respect tonen voor het uniek zijn van elke persoon. Benader de persoon met dementie als een volwassene. Gebruik geen verkleinwoorden of betuttelende taal.

LEVENSWIJSHEDEN

- » Deel je herinneringen met anderen.
- » Maak je dagen onvergetelijk, ook al vergeet je de dagen zelf. Geniet van elk moment.
- » Een gezonde geest in een gezond lichaam. Bewegen blijft belangrijk.
- » Met het ouder worden, gaat ons geheugen achteruit. Blijf je hersenen trainen.
- » Zoek de natuur op en laat je er door verwonderen.

7 KAFHOEK: THUISWEVERS EN 'STEKSELGATEN'

Vanaf de 18e eeuw bouwden thuiswevers huisjes op de oude Kafhoek. De bijnaam 'Steksel-gaten' kregen de Moorselenaren door de weversstiel. Na het weven wreven de wevers het linnen in met stekselpap. Daarna veegden ze hun handen aan ... hun broek. In 1989 werd het grootste deel van de huizen op de Kafhoek gesloopt en werden er nieuwe gebouwd.

- » Wat was je beroep?
- » Deed je je werk graag?

† INSTRUCTIES WANDELING

Op de hoek met het Bromdries-straatje, zie je aan de overkant de hoeve van Michiel Persyn, Ter Coutere. Daar werd in 1214, een Cisterciënzerinnenabdij gesticht. 30 à 40 jaar later verhuisde de abdij naar Wevelgem, bij de Leie. Neem nu links het korte Bromdries-straatje, zo kom je in de Rozenstraat. Sla nu af naar links. Ga verder voorbij het planten- en bloemenbedrijf Cossement-Lecoutere.

Langs de overkant waar je nu de firma De Geest vindt, was vroeger de Monetex gelegen en nog vroeger de weverij Pareit. Neem de Burgemeester Pareitlaan rechts. Op de hoek van de Rozenstraat met de Burgemeester Pareitlaan stond 'Het Volkshuis'. Hier splitst de Burgemeester Pareitlaan zich. Ga niet rechts richting brandweer, maar wel links.

Je maakt een ommetje langs de Kafhoek **7**. Tip: Achter het muurtje staat een bankje om even uit te rusten.

GEWOONTES BRENGEN RUST

- » Regelmaat, structuur, vaste dagindeling en gewoontes brengen rust en geven houvast.
- » Voorzie regelmatig rustmomenten.

BEELDEN

Een beeld is voor mensen met dementie herkenbaarder dan woorden.

DEMENTIE IN CIJFERS

- » Elke vier seconden wordt bij iemand ergens in de wereld dementie vastgesteld.
- » De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer (ca. 70%).
- » In België hebben naar schatting 202.000 mensen dementie. Voor Vlaanderen is het aantal ca. 131.800 en in Wevelgem zijn er zowat 615 personen met dementie.
- » De kans is één op vijf dat iemand in zijn leven dementie krijgt.
- » Het aantal mensen met dementie zal als gevolg van de vergrijzing tegen 2060 verdubbeld zijn.
- » Pas twee tot drie jaar na de eerste tekenen wordt de diagnose gesteld door een arts. Bij jongdementie duurt dit nog eens dubbel zo lang.

Bron: Expertisecentrum Dementie Vlaanderen

INSTRUCTIES WANDELING

Via de Kafhoek kom je uit op de Overheulestraat. Stap naar rechts, de Heulebeek over tot bij de Berkenlaan. Ga naar links (zebrapad) het Hofbos (1981) in en wandel via Het Groene Lint **8** naar de school 'De Waterlelie'. In 1961 werd onder meester Verhellen een jongensschool gebouwd. Ze werd aangevuld met klassen voor Bijzonder Lager Onderwijs. Nu is er alleen nog de BLO-afdeling.

HEULEBEEK EN OVERSTROMINGEN

De bron van de Heulebeek ligt in Passendaele. De beek is 30 km lang en meandert zeer sterk en mondt uit in de Leie in Kuurne. Veel huizen zijn gebouwd in de winterbedding van de beek, met overstromingen als gevolg. Door herinrichtingen langs de Heulebeek zijn overstromingen verleden tijd. Foto: ook de school stond in het water.

8 HET GROEN LINT

Het Groen Lint is een mooi stukje natuur dat door wandelaars zeer gewaardeerd en bewonderd wordt. Het vormt ook een waterbuffer, zodat er geen gebouwen meer onder water kunnen lopen.

- » Kan jij genieten van de natuur?
- » Zo ja, op welke manier (wandelen, fietsen,...?)

INSTRUCTIES WANDELING

Vanaf de Waterlelie is het niet meer ver wandelen naar de startplaats. Vlak voor het woonzorgcentrum staat het Kasteel van Moorseele. Het kasteel van Moorseele werd gebouwd in de 15e eeuw. De donjon -het toren-gedeelte- is altijd onveranderd blijven staan. De muren van het kasteel werden tijdens de vele oorlogen beschadigd of vernield en zijn daarna weer opgebouwd.

Zo komen we weer netjes aan bij ons vertrekpunt, het statige herenhuis.

HET HERENHUIS

Het werd gebouwd door Petrus Josephus Cornillie vóór 1800, werd jarenlang bewoond door de steenrijke Marie Cornillie en werd later verkocht aan een klooster uit Rijsel. Tijdens de twee Wereldoorlogen werd het opge-eist door de Duitse soldaten. Na de Tweede Wereldoorlog werd het verkocht aan de Zusters van 't Geloof die er eerst een huishoudschool van maakten en er daarna het rusthuis in onderbrachten. Foto: links het vroegere 'Frans klooster'.

10 VUISTREGELS ALS JE COMMUNICEERT MET EEN PERSOON MET DEMENTIE

1. Maak oogcontact.
2. Zeg altijd wie je bent en wat je komt doen.
3. Spreek de persoon met dementie aan met zijn/haar naam. Benader de persoon als een volwassene.
4. Spreek traag en duidelijk.
5. Gebruik korte zinnen, concrete en eenvoudige woorden.
6. Maak gebruik van gebaren of toon dingen voor als je iets wil uitleggen.
7. Wees bemoedigend, benadruk wat goed gaat.
8. Spreek niet over het hoofd van de persoon met dementie.
9. Een schouderklopje, een aanraking zegt soms meer dan woorden.
10. Doe zo weinig mogelijk beroep op het recente geheugen.

Bron: Alzheimer Liga Vlaanderen

GEMEENTEHUIS MOORSELE

FIRMA PAREIT 1939

STANDBEELD VOOR DE GESNEUVELDEN VAN 1914-1918

MEENENSTRAAT MOORSELE

SAMEN DEMENTIE DRAAGBAAR MAKEN

INFOPUNTEN DEMENTIE

Wevelgem telt vier infopunten dementie. Personen met dementie en hun mantelzorgers kunnen er op een laagdrempelige manier terecht voor informatie en advies. Wanneer zelf langskomen moeilijk gaat, dan komen wij ook graag bij jou langs.

Het Gulle Heem

Gulleheemlaan 20
Gullegem
056 43 20 80
dementie.hetgulleheem@wevelgem.be

Sint Jozef

Sint-Maartensplein 15
Moorsele
056 41 51 68
infopuntdementie.moorsele@gvo.be

Elckerlyc

Elckerlycplein 1
Wevelgem
056 43 55 10
dementie.elckerlyc@wevelgem.be

Sint Camillus

Kloosterstraat 21
Wevelgem
0499 90 49 22
infopuntdementie.wevelgem@wzcsintcamillus.be

Deze wandelbrochure kwam tot stand door de samenwerking van gemeente Wevelgem, de lokale dienstencentra en woonzorgcentra van Wevelgem en Expertisecentrum dementie Sophia. Ook bedankt aan Wandelclub 7mijl-stappers, Lut Vanoverberghe en Ide Desplancke.

WEVELGEM
SPREEKT JE AAN